

31 במארס 2026

י"ג ניסן ה'תשפ"ו

לכבוד

פרופ' **ערן נוימן**, דקאן

פרופ' **שרון אהרונוסון להבי**, סגנית דקאן להוראה

גב' **רויטל לוסקי**, ראשת מנהל

גב' **גלית נבה שינדלר**, סגנית ראשת המנהל לתלמידים והוראה

הפקולטה לאמנויות ע"ש יולנדה ודוד כץ

אוניברסיטת תל אביב

הנדון: בקשה דחופה למתן מענים אקדמיים וגמישות ניהולית לסטודנטים לקראת סמסטר ב' – הפקולטה לאמנויות

אנו, החתומים מטה, נציגי הסטודנטיות והסטודנטים בפקולטה לאמנויות, פונים אליכם על רקע ההיערכות לפתיחת סמסטר ב'. בעת הנוכחית, בצל המלחמה מול איראן והמציאות הביטחונית המורכבת שנכפתה על כולנו, קהילת הסטודנטים נדרשת לגייס תעצומות נפש חסרות תקדים כדי לשמר רציפות לימודית ויצירתית. כנציגיהם, אנו חשים מחויבות לשקף בפניכם את כובד המשקל והמורכבות הכרוכים בניסיון להחזיק בשגרה אקדמית ואמנותית, כאשר הקרקע נשמטת מתחת לרגלינו.

בפתח הדברים, חשוב לנו להדגיש כי אנו מוקירים את המאמצים שכבר נעשו: האוניברסיטה והפקולטה סיפקו מענים רוחביים שונים, הפגינו גמישות והתאימו חלקים משגרת ההוראה למציאות המשתנה. ברור לנו היטב כי אופי ההוראה באמנויות מציב בפני הסגל האקדמי והמנהלי אתגרים פדגוגיים ולוגיסטיים חסרי תקדים בתנאי חוסר ודאות, ואיננו מקלים בכך ראש.

עם זאת, ייחודה של הפקולטה לאמנויות טמון בחיבור הבלתי אמצעי שבין התיאוריה לפרקטיקה – עבודת הגוף והנוכחות, הסטודיו, חדרי החזרות, האולפנים ותהליכי יצירה רבי-משתתפים וארוכי טווח. אלו אינם ניתנים להמרה פשוטה ללמידה מרחוק או לדחייה טכנית. הפערים שנוצרו בשטח מאיימים כעת בפגיעה ישירה באיכות ההכשרה המקצועית ובתיק העבודות של הסטודנטים, שהוא כרטיס הכניסה שלהם לעולם התרבות והאמנות.

מתוך שיח רציף עם הסטודנטים, להלן עיקרי הסוגיות והדרישות הרחביות הנוגעות לכלל הלומדים בפקולטה:

- מעבר מושכל ומתוכנן להערכות חלופיות:** נוכח התנאים החריגים של תקופה זו, אנו מבקשים לקדם מעבר מהבחינות הפרונטליות להערכות חלופיות בקורסים הרלוונטיים כגון עבודות, פרויקטים, מבחני בית בזמן קצוב או מודלים משולבים. מעבר כזה יאפשר לסטודנטיות ולסטודנטים להפגין את הידע, ההבנה והיכולות שצברו מבלי להיות תלויים ביכולת לעמוד בבחינה חד-פעמית תחת עומס נפשי וביטחוני כבד. בפרט בפקולטה לאמנויות, מעבר כזה אינו רק אפשרי אלא טבעי ומתבקש, שכן אופי הלימודים בה נשען ממילא על יצירה מעשית, עבודות עומק, תהליכי סטודיו ופיתוח תיק עבודות; אלו הן צורות הערכה אותנטיות ומדויקות יותר ביחס ליכולות האמנותיות והמקצועיות של הסטודנטים והסטודנטיות מאשר בחינה פרונטלית.
- הסדרת מועדי ג' ומניעת חפיפה עם תקופת ההפקות:** עולה מהסטודנטים אי בהירות רבה לגבי המועד בו יתקיימו מועדי ג'. עלינו לוודא כי המועדים הללו לא ייקבעו על שבועות הגשות והצגות סיום, שבהם העומס הפרקטי והשעות הארוכות בסטודיו או על הבמה הופכים את ההכנה למבחן לבלתי אפשרית. חיוני למנוע חפיפה כזו כדי לאפשר לסטודנטים להשלים את חובותיהם מבלי לוותר על איכות היצירה וההפקה.
- קיום מפגשי ריענון לקראת מועדי בחינה:** בשל פער הזמן והעומס הנפשי, סטודנטים רבים מדווחים שחלק ניכר מן החומר העיוני נשכח. עולה בקשה לקיים מפגשי ריענון מסודרים או שיעורי חזרה לפני מועדי הבחינות, ובפרט בקורסים תיאורטיים ובקורסים הכוללים הקרנות (למשל בחוג לקולנוע), על מנת לאפשר התנעה מחדש של תהליך הלמידה.
- הארכות למועדי הגשת עבודות סמסטר א':** בדומה לפקולטות אחרות, אנו מבקשים הארכה גורפת למועדי ההגשה של עבודות סמסטר א' (בפרט עבודות שאינן סמינריוניות) לכל המוקדם עד למועד פתיחת סמסטר ב', כך שלא יצטבר עומס בלתי סביר המאיים על תפקודם של הסטודנטים בתחילת הסמסטר החדש.
- הגנה על איכות תיק העבודות (הפורטפוליו):** בכלל החוגים בפקולטה, תיק העבודות הוא לב ההכשרה והבסיס המקצועי לכניסה לשוק העבודה. קיצור הסמסטרים, המעבר החלקי ללמידה מרחוק והגבלות הגישה לסטודיו, לאולפנים ולמחסני הציוד פוגעים ישירות ביכולת הסטודנטים לייצר תוצרים חזקים ומייצגים. אנו מבקשים מהפקולטה להביא בחשבון כי **הכשרה באמנויות אינה ניתנת להמרה מלאה ללמידה ב-Zoom** וכי קיימת חשיבות עליונה לשמירה על נגישות מתמשכת למרחבים הפיזיים ולציוד המקצועי של הפקולטה.

סוגיות ודרישות פרטניות בחלוקה לבתי הספר והחוגים בפקולטה:

בית הספר לאדריכלות

- קורסי קדם חוסמים ורצף אקדמי:** תוכנית הלימודים באדריכלות בנויה על שרשרת קורסים הנדסיים ותכנוניים המהווים תנאי קדם זה לזה (כגון סטטיקה המוביל לתכן 1; מתמטיקה המוביל לפיזיקה). דחיית מועדי ב' ו-ג' לתוך סמסטר ב' מייצרת מצב שבו סטודנטים נאלצים ללמוד לקורס

המתקדם במקביל להכנה לבחינה על קורס הבסיס. זהו עומס בלתי סביר הפוגע בהבנת החומר, וכישלון בו עלול לעכב שנה שלמה בתואר, ולייצר פערים משמעותיים בין הסטודנטים, בפן המקצועי ובעומס הנפשי. אנו מבקשים להמיר את הבחינות בקורסים "סטטיקה וחוק חומרים" (08812303) ו"מתמטיקה לאדריכלים" (08811304) בהערכות חלופיות.

- הסדרת המדיניות מול רשם האדריכלים:** בתגובה לבקשות להערכה חלופית, נטען בעבר על ידי הנהלת החוג כי הדבר עלול לפגוע בהכרה המקצועית על ידי רשם האדריכלים. אנו מבקשים כי הפקולטה תיזום שיח ישיר ורשמי מול הרשם כדי לבחון מתווי גמישות בהערכה (כגון בחינות בית או עבודות מעשיות) המותאמים לשעת חירום, מבלי שהדבר יפגע בהסמכת הסטודנטים.
- הגנה על שבוע הגשות ושבוע הכנה:** שנת הלימודים באדריכלות מתוכננת כך שהלימודים מסתיימים שבוע מוקדם יותר לטובת "שבוע הכנה להגשות", כאשר השבוע שלאחריו הינו שבוע הגשות. אלו שבועיים שמהווים בפועל זמן בחינות מעשי ואינטנסיבי במיוחד. ברצוננו לוודא מראש ששום בחינה (ובפרט מועדי ב' או ג') לא תשובץ במהלך שבועיים קריטיים אלו.

החוג לאמנות התיאטרון

- הפרדה מוחלטת בין בחינות עיוניות לשבועות הפקה והגשה:** ההגשות המעשיות בתיאטרון הן בחינות מסכמות לכל דבר, הדורשות משאבים פיזיים ונפשיים ונוכחות טוטאלית. שיבוץ בחינות תיאטריות על גבי שבועות ההכנה או ההגשה הופך את ההיערכות לשניהם לבלתי אפשרית. אנו דורשים לקבוע כלל פקולטטי ברור האוסר על קיום מבחנים עיוניים בשבועות אלו לתלמידי כל המסלולים, כמו כן בימי התקופה הטכנית של הפקות תיאטרון האוניברסיטה (בהן לוקחים חלק תלמידי כלל המסלולים), תרגיל שנה ב' משחק, הפקה מוזיקלית שנה ב' וערב חשיפה שנה א'.
- למידה פיזית ומניעת הוראה ב-Zoom:** תלמידי מסלולי המשחק, הבימוי והעיצוב מתריעים כי למידה מרחוק אינה מהווה תחליף, ואף לא קרוב לכך, להכשרה פרונטלית בתיאטרון. הלמידה הפיזית, השימוש בחללי הבמה והאינטראקציה הבין-אישית הם תנאי הכרחי להמשך הכשרתנו המקצועית בתחום. אנו דורשים למזער למינימום האפשרי את ההסתמכות על Zoom ככלי הוראה, ולהבטיח פתרונות של נוכחות פיזית בטוחה בכלל הקורסים המעשיים.
- בחינות בימי שישי:** הבקשה לקיים בחינות בימי שישי פוגעת קשות בסטודנטים המעורבים בהפקות, שעבורם ימים אלו מוקדשים לעבודת חזרות אינטנסיבית (וכן בסטודנטים המוגבלים מסיבות משפחתיות או תעסוקתיות). אנו מבקשים למצוא מועדים חלופיים וראויים, בפרט כשמדובר בקורסי היסוד של התואר.

בית הספר למוזיקה

- הסדרת דחיות לעבודות שוטפות:** סטודנטים רבים מדווחים על היעדר מענה מוחלט מצד הסגל לבקשות לדחיית מטלות ועבודות שוטפות המוגשות במהלך הסמסטר. אנו דורשים לקבוע מדיניות

- רוחבית ברורה בבית הספר למוזיקה, שתעניק ארכה גורפת להגשת עבודות אלו ותחייב את כלל המרצים. חוסר המענה הקיים יוצר תסכול, חרדה ואי-ודאות שאין להם מקום בתקופה כה מתוחה.
- הנגשה מיידיית של ייעוץ לימודי מרחוק:** נוכח השינויים התכופים וחוסר הודאות בבניית מערכת השעות לסמסטר ב', שורר בלבול רב בקרב הסטודנטים שעלול לפגוע בהתקדמותם האקדמית. אנו דורשים להפעיל לאלתר מערך ייעוץ זמין ומקוון שייתן מענה מנהלתי הולם וימנע פגיעה ברצף הלימודים בעת חירום.
- דחיית מועדי מבחני ההאזנה (האזנה ג' ו-ד'):** מבחני ההאזנה הם מהמבחנים התובעניים ביותר בתואר. אלו בחינות רחבות היקף שאינן משויכות לקורס ספציפי, ודורשות חודש ויותר של האזנה והכנה אינטנסיבית ויומיומית. נכון להיום, מבחנים אלו מתוכננים לסוף חודש אפריל ותחילת מאי. הציפייה מהסטודנטים להתחיל להתכונן אליהם בעיצומה של תקופת חירום, עומס נפשי, שירות מילואים וחוסר ודאות היא בלתי סבירה. אנו דורשים לדחות מועדים אלו באופן גורף ולפרסם בהקדם תאריכים חלופיים, שיאפשרו התכוננות ראויה בתנאים הוגנים.

בית הספר לקולנוע וטלוויזיה

- גמישות מנהלתית במסלול הפקה (שבוע שינויים):** בימים אלו, הליך שינויי ההרשמה במסלול הפקה דורש אישור פיזי ואישי של ראש המסלול. במציאות של מלחמה, וכאשר סטודנטים רבים מגויסים למילואים, אנו דורשים לאפשר מנגנון אישור מרחוק (שיחת טלפון או דוא"ל מוסדי מתועד), כדי להבטיח שזכויותיהם לא ייפגעו עקב אי-נוכחותם הפיזית בקמפוס.
- תיאום בין לוח ההפקות ללוח הבחינות:** קיים חשש כבד ואמיתי כי העומס המעשי בשבועות ההפקה (ובשבוע השינויים) יתנגש חזיתית עם בחינות או הגשות של קורסים עיוניים. אנו דורשים לבנות את לוח הזמנים מראש תוך סנכרון מלא בין המסלול המעשי לעיוני, כדי למנוע קריסה של הסטודנטים.
- הארכת מועדי הגשה למטלות מעשיות (תלות במחסן הציוד):** עד כה, נמנעה מהסטודנטים גישה סדירה לציוד הצילום וההפקה המצוי במחסן הפקולטה. בהתאמה, לא התאפשר להם לצלם, לערוך ולסיים את הפרויקטים המעשיים. אנו דורשים להתאים את מועדי ההגשה של פרויקטים אלו, ולגזור אותם אך ורק ממועד פתיחתו המחודשת של מחסן הציוד, תוך מתן פרק זמן סביר והוגן להיערכות ועבודה.

נודה לבחינתכם המעמיקה של הסעיפים המפורטים במסמך זה. חשוב לנו להדגיש כי הפנייה אליכם נעשית מתוך שיתוף פעולה וכבוד הדדי, ונשמח לעמוד לרשותכם לכל הבהרה או שאלה נוספת.

אנו רואים בהנהלת הפקולטה שותפה מלאה להגנה על עתיד הסטודנטים ועל רמתם האקדמית והאמנותית של הפקולטה. הסטודנטיות והסטודנטים של היום הם דור העתיד של עולם התרבות והאמנות בישראל. חובתנו המשותפת היא לוודא שהמשבר הנוכחי לא יפגע בהתפתחותם המקצועית והיצירתית, ושהמערכת תשכיל להעניק להם את הגמישות הנדרשת כדי לצלוח את התואר חרף הנסיבות.

לאור הדברים, אנו מבקשים לקבוע עמכם פגישה פנים אל פנים בהקדם, כדי לשתף אתכם מקרוב בקשיים ובפערים שהסטודנטים חווים בימים אלה, ולגבש יחד את יישומם של הפתרונות המעשיים שהוצגו.

נודה להתייחסותכם,

בתקווה לימים טובים יותר,

רוני דיאמנט – נציגת אדריכלות תואר ראשון
רוני תובל – נציגת קולנוע וטלוויזיה תואר ראשון
שחר גלוק – נציגת תארים ראשונים בתולדות האמנות, אמנות
רב תחומית, תיאטרון, מוזיקה, מוזאולוגיה,
מוזיקולוגיה
הדר פניני – נציגת אמנויות תארים מתקדמים
גל שינוטר – יושבת ראש אגודת הסטודנטים והסטודנטיות
אוניברסיטת תל אביב